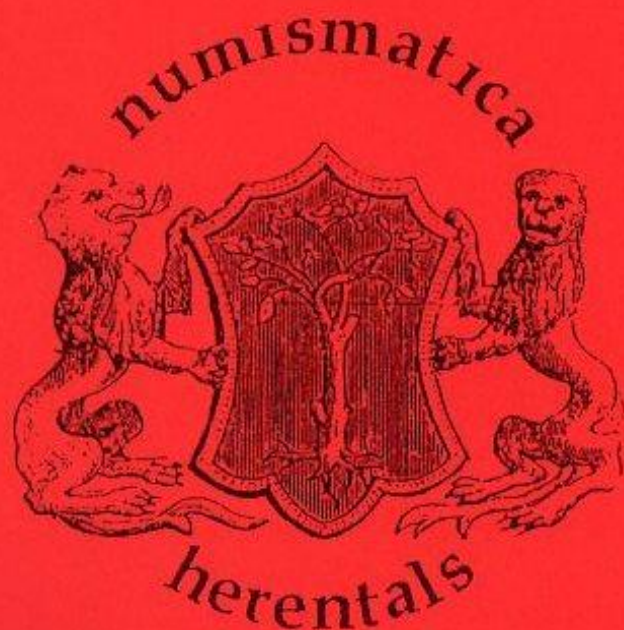

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

63

september 2009

verantwoordelijke uitgever
Postbus 105 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie : Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter – secretaris – redacteur 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Marc Roex	penningmeester – schatbewaarder 0475-365993 marcroex@yahoo.com
Koen De Pooter	veilingmeester – standhouders 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Eddy Pauwels	bestuurslid – bibliothecaris 0496-529952 e_pauwels@telenet.be
Frank Lippens	bestuurslid – webmaster 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be
Marc Peeters	bestuurslid – public relations 0475-275274 m.peeters@telenet.be
Erelid : Roger van Nuffel – Herentalse Schepen van Cultuur 2001-2006	

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals
rekeningnummer	Fortis 001-4206136-01 IBAN BE43 0014 2061 3601 BIC GEBABEBB
lidgelden	11 € lidmaatschap Numismatica Herentals + EGMP (17 € voor leden in het buitenland) 7 € lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (10 € voor leden in het buitenland) 1 € éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis toegang	voor -12 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	het E.G.M.P. – Koninklijke Vereniging de Herentalse Cultuurraad
website	www.numismatica-herentals.be

maandelijkse clubactiviteit : 2e zondag van de maand, van 8.30 tot 12 u
13 september 2009 – zaal St-Antonius, Kapucijnenstraat 7, Herentals

volgende clubdata : 11 oktober – 8 november 2009 - 10 januari 2010

6^e Internationale Muntenbeurs – Coin Event – Numismatica Herentals
zondag 13 december 2009 (8.30-15 u) - sporthal De Vossenbergh

Frontpagina in het artikel van Ad Lansen verneem je hoe de ‘Cypraea moneta’ (cowrie) in exotische oorden gebruikt werd als betaalmiddel.

Tentoonstelling

Clubnieuws

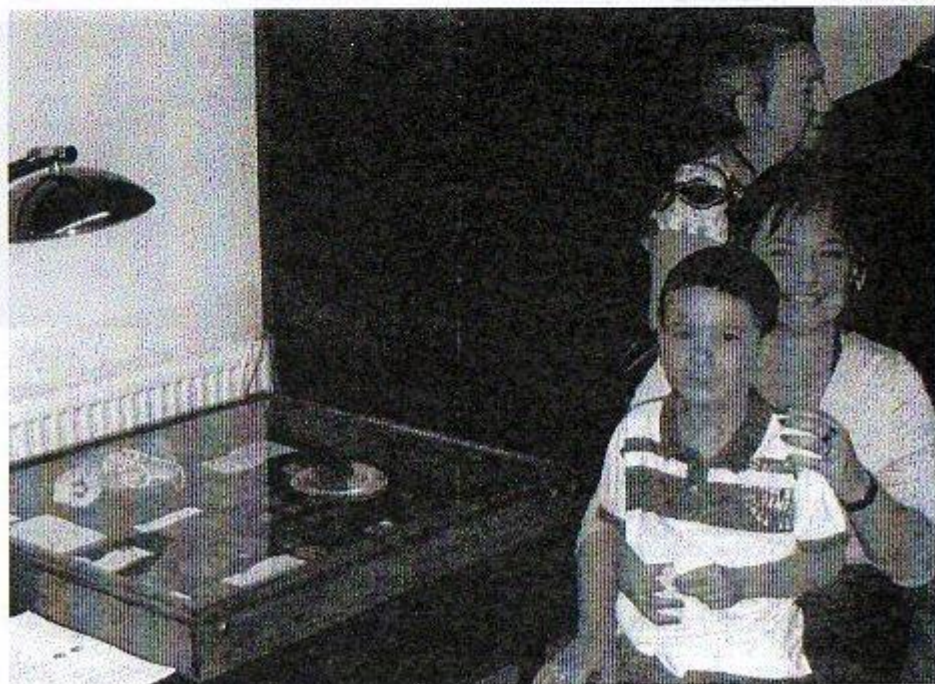
Bruno Janson en Hendrik Van Caelenberghe trekken er regelmatig met hun 'piepstok' op uit, net over de grens, op zoek naar bodemvondsten. In hun kleine tentoonstelling 'Detectorvondsten, munten van Zeeland' tonen ze wat ze zoal bovenspitten : vooral munten en pijpenkoppen.

Clubveiling voortaan zal bij het toekennen van gouden munten geen opgeld meer gerekend worden

Bericht van overlijden

Met spijt melden we u het overlijden van Mr. Hans Wensink (64 jaar), op 14 juli, na een periode van ziekte. Hans en zijn zoon Marthijn, uit Eindhoven, waren vaste standhouders op onze clubactiviteiten. Marthijn heeft alvast laten weten de hobbybezigheden van zijn vader verder te zetten. Numismatica Herentals wenst de getroffen familie alle sterkte toe!

Sam Laevers, op de eerste rij genietend van mama's tentoonstelling

11.15 u trekking van de jeugdtombola gratis lootje voor -15 jaar voor elke aanwezige jongere, een prijsmuntje + verzamelmap

11.20 u aanwezigheidstombola gratis voor alle aangesloten leden

- * gouden 300 ngultrum – koninkrijk Buthan 1996
- * zilveren 500 lei, Mihai I – Roemenië 1941
- * zilveren 200 escudos, Tratado de Tordesilhas – Portugal 1994
- zilveren half dollar J. F. Kennedy – U.S.A. 1971

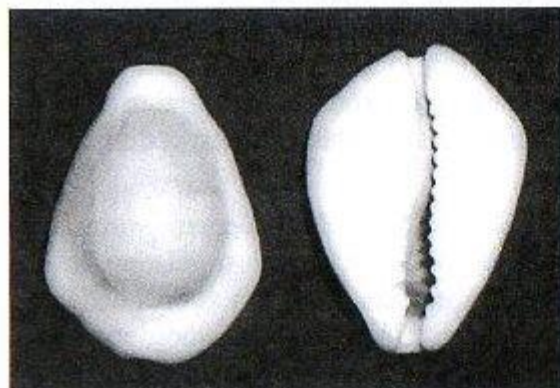
11.25 u trekking lootjestombola 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 francs – Frankrijk (3^e Republiek) 1895
- gouden 15 ecus – Groot-Brittannië - Gibraltar 1995
- zilveren 10 euro, WK Atletiek Berlijn – Duitsland 2009
- zilveren 5 dollars – Barbados 1981
- zilveren 5 frank, Leopold II – België 1868
- zilveren 2 dollars – Commonwealth of the Bahamas 1974
- * zilveren 10 kronen, Margrethe & Henrik – Denemarken 1967
- * zilveren 50 escudos, 500 j Vasco da Gama – Portugal 1469-1969

telkens een fles Solatio Blanc, Vin de Pays des Côtes de Gascogne, 2008 geschonken door **Versmarkt & Wijnen Van Eccelpoel**, Lierseweg 20

11.30 u ledenavond gelieve tijdig uw biednummer af te halen

Cowrie is de gebruikelijke naam voor een groep zeeslakken, de Cypraeidae, die wereldwijd voorkomen in tropische en subtropische oceanen. Alle cowrieschelpen hebben een porseleinachtig, glanzend voorkomen, min of meer eivormig met een lange, gekartelde opening. De

lengte varieert van 5 mm tot meer dan 15 cm en ze hebben kleurrijke patronen. Wereldwijd gewaardeerd om hun mooie kleur- en verschijningsvorm, gebruikt als geld, sieraad en ander decoratief- en ceremonieel gebruik, nu en in het verleden.

De cowrieschelpen, speciaal de 'Cypraea moneta', werd gedurende eeuwen gebruikt als handelsgeld in Afrika. Grote hoeveelheden van deze schelpen, afkomstig van de Malediven ('Divah Kavzah' : d.i. 'Cowrie eilanden') werden geïntroduceerd in Afrika door Europese naties tijdens de slavenhandel. De Ghanese munteenheid, bekend als de 'cedi', was vernoemd naar de cowrieschelp. Ruim 3000 jaar geleden, werden deze cowrieschelpen, of een kopie daarvan, toen al in China gebruikt als betaalmiddel. In India werden ze ook gebruikt als ruilmiddel.

Cedi, de nationale munteenheid van Ghana

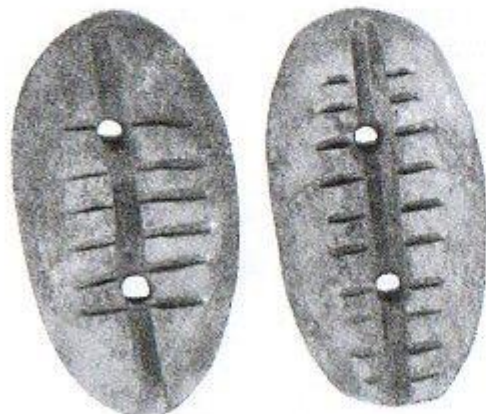
Cowrieschelpen worden ook als sieraad gedragen, als symbool van vrouwelijkheid, vruchtbaarheid, geboorte en rijkdom. De onderzijde van de schelp, met de lange opening aan de onderzijde, wordt geassocieerd met het symbool voor een vulva of oog. Op de Fiji-eilanden werd de 'gouden' cowrieschelp, aan de uiteinden doorboord en voorzien van een ketting, en als rangonderscheidingsteken door stamhoofden gedragen.

China.

De cowrieschelpen worden beschouwd als de vroegste vorm van betaalmiddel in centraal China van ca. 3000 tot 4500 jaar geleden. In het Chinese geschreven schrift welke de karakters aangeven voor 'goederen' en 'koop-verkoop', met als aanvulling hierop andere woorden welke 'uitwisselen' aanduiden, komt altijd het teken voor wat een pictogram is voor 'sehulp'. Dit 'pei'-karakter komt meer dan 100 maal voor in het Keizerlijk woordenboek (1662-1723). Later wordt dit teken het equivalent voor 'geld' !.

Er zijn vele van deze schelpexemplaren bekend die gemaakt zijn van paarlemoer, hout, steen, hoorn, been, lood, roodkoper en brons, wat duidt op een handelssysteem met gebruik van deze schelpen.

Bronzen schelpen zijn gevonden in de ruïnes van Yin, een oude Chinese hoofdstad van de Shang-Dynastie (1500-1046 vC).

Primitieve betaalmiddelen
China, 800 vC.
namaak van cowrieschelp
in steen

Marco Polo vermeldt dat in de provincie Carajan (Yunnan) cowrie-schelpen werden gebruikt als handelsgeld die afkomstig waren uit India.

In de "I-Ching", een van de oudst bekendste Chinese

boeken wordt vermeldt dat een bezit van meer dan 100.000 cowrieschelpen een aanduiding was voor 'rijk'.

Metalen imitaties, de 'peihuo' of 'cowrie-wisselmunten', aangeduid in de 6^e-7^e eeuw vC, zijn heel speciaal. Deze zijn smal, ovaal en peervormig, vlak aan een zijde en ingesneden aan de andere kant,

voorzien van merktekens welke op inscripties lijken: 'Pan Liang': dit is de waarde van een halve Tael.

Tijdens de Han-dynastie (ca. 200 vC), werd de omloop van cowrieschelpen als betaalmiddel snel gereduceerd door het invoeren van koperen munten en de sterk verminderde aanvoer van schelpen.

De cowries bleven echter, met tussenpozen, gehandhaafd als betaalmiddel. In de 14^e eeuw werden belastingen echter ook nog betaald met cowries, terwijl er al meer dan 200 jaar munten in circulatie waren.

Primitieve betaalmiddelen, **China** 200 vC, 'Ant Nose Money' 'mierenneus-geld' met inscripties, een stenen variant op de cowrieschelp

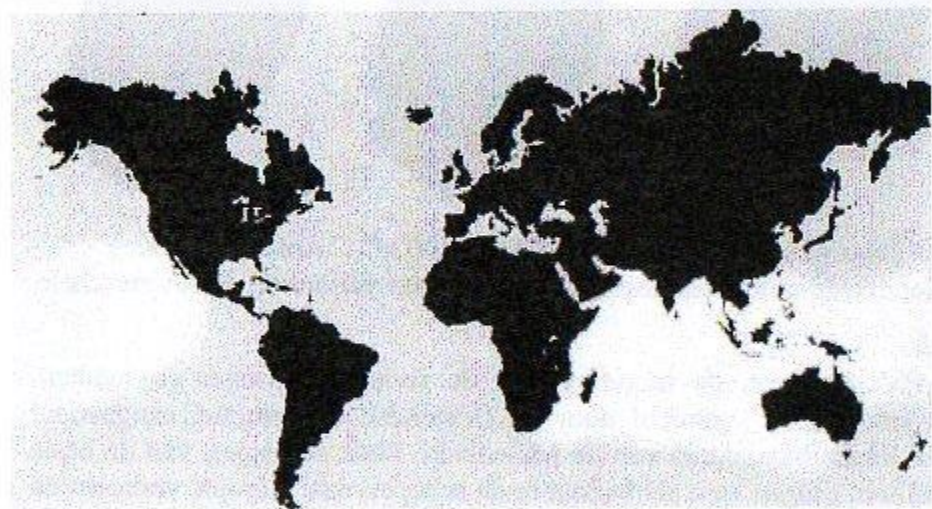
India

In Balasore, aan de monding van de rivier de Ganges (Bengalen), werden 'kauri's' gekocht door de Oostendse Compagnie, aangevoerd door lokale handelaren van de Malediven. Deze schelpjes, van de beste kwaliteit, gingen mee als ballast in de schepen naar Europa, verkocht en vandaar werden ze gebruikt als 'klinkende munt' voor de aankoop van slaven aan de Afrikaanse westkust, welke richting Amerika werden getransporteerd. Tevens dienden deze cowrieschelpen om Bengaalse textielarbeiders te betalen bij de aankoop van o.a. katoen, specerijen, salpeter, verfstoffen e.d. De aanvoer van deze schelpen van de Malediven naar de Indische Coromandelkust en Bengalen, meer noordwaarts gelegen, gebeurde in de maanden mei en juni, bij de meest gunstige weeromstandigheden.

Dupleix, een kapitaalkrachtige handelaar, met goede relaties bij de Oostendse Compagnie, vestigde zich rond 1730 in Chandernagore, als directeur van deze Compagnie. Hij had groot succes met het opzetten van een efficiënt netwerk van medewerkers in de belangrijkste

Aziatische havens en met het handeldrijven in Azië, de zogenaamde 'Country Trade'. Tijdens zijn 10 jarig verblijf stuurde hij minstens 12 schepen naar de Malediven voor aankoop van cowrieschelpen in ruil voor allerlei Bengaalse producten zoals textiel, rijst, graan, gesmolten boter en ruwe zijde.

Begin 17^e eeuw vermeldde Pyrrard de Laval, een schipbreukeling op de Malediven, dat 30 tot 40 schepen in een jaar, volgeladen met alleen maar cowrieschelpen, naar Bengalen voeren. De bevolking van Bengalen gebruikte deze schelpen gewoon als geld, ondanks dat ze genoeg goud, zilver en andere metalen bezaten. Tevens vertelde hij dat de koningen en machthebbers speciale pakhuizen bouwden om daar hun schelpen in te bewaren die daarin als een schat behandeld werden.

Het verspreidingsgebied van de 'Cypraea moneta'

Portugese schepen brachten rijst mee uit Cochin (!) enkel en alleen om te ruilen tegen cowries voor de Bengaalse markt. Ze werden ingepakt in manden met elk 12.000 stuks en werden op dezelfde manier behandeld als zakken zilver door middel van gewichtsbepaling: weging. De cowries werden gekocht voor een Roepiah de 9.000 a 10.000 stuks en verhandeld voor 3 tot 4 maal zoveel.

De Europese Compagnieën namen de schelpen mee naar Europa, verpakt in vaten, voor verder gebruik als geld- en ruilmiddel voor o.a. de slavenhandel in Guinea en Angola, voornamelijk eind 17^e en begin 18^e eeuw. Tevens voor gebruik als sieralement in meubilair en gebruiksvoorwerpen.

Oceanië

De Cowrieschelpen werden verspreid vanuit India en China, oostwaarts naar de Pacific eilanden. Pickering die met een expeditie Hawaii bezocht zei dat: 'Geld bekend was, maar voor een ketting van Cowrieschelpen kon men vrijwel alles kopen'.

Vrijwel zeker werd in Polynesië met cowries hoofdzakelijk ruilhandel bedreven. Er is geen overtuigend bewijs gevonden van het gebruik van cowries als betaalmiddel in Melanesië, maar wel dat ze als geschenk gebruikt werden, dus toch een waarde vertegenwoordigend.

Ketting van cowrieschelpen als bruidsgeschenk

Vaak werden ook de zusters van de bruid in de 'deal' betrokken ...

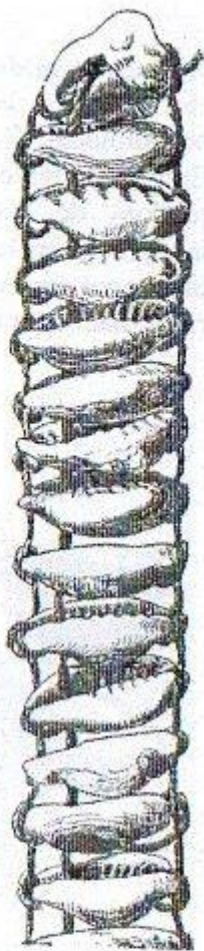
In voormalig Nederlands Nieuw-Guinea is wel, verassend genoeg, aantoonbaar dat de cowries als geld werden gebruikt. Ze werden geselecteerd op een egale witte kleur, zo plat mogelijk en als 'summum' schelpen die zo lang als ze breed zijn.

Een vader die een vrouw zocht voor zijn zoon nam als geschenk cowrieschelpen of varkens mee. De bruid werd getooid met kettingen van schelpen en liefst met de kostbare, goudkleurige exemplaren daarbij in verwerkt

De waarde was zeer hoog: voor 10 normale, mooie witte schelpen kocht men een goed uitziende, jonge vrouw of een volwassen varken. Een jong varken kocht men voor 2 schelpen en dagelijkse gebruiksvoorwerpen voor ongeveer 1 cowrieschelp.

Europa

In Europa waren de cowrieschelpen ook bekend, hoofdzakelijk gebruikt als versieringsornament, meubilairversiering, sieraden en dure gebruiksvoorwerpen. In Letland (Vitebsk) is, rond 1900, een 50-tal stuks gevonden in een graf. De in brons vervaardigde cowries, gevonden in Etruskische graven, vergelijkbaar met de Chinese exemplaren, waren bedoeld als geld. De gouden cowrieschelpen van Cyprus geven echter weer geen commercieel, maar een ceremonieel gebruik aan.

Noord- en midden-Amerika

Het valt te betwijfelen of cowries daar ooit gebruikt zijn als betaalmiddel. Ze zijn wel gevonden in vroege graven, waarbij geen Europese invloed is vast te stellen. Bij verschillende indianenstammen rondom de grote meren, werden de schelpen wel gebruikt bij inwijdingsrituelen, maar niet als geldmiddel. Ze werden in Amerika ingevoerd om handel te drijven met de lokale bevolking en gebruikt als ruilmiddel voor bijvoorbeeld huiden en pelzen.

Afrika

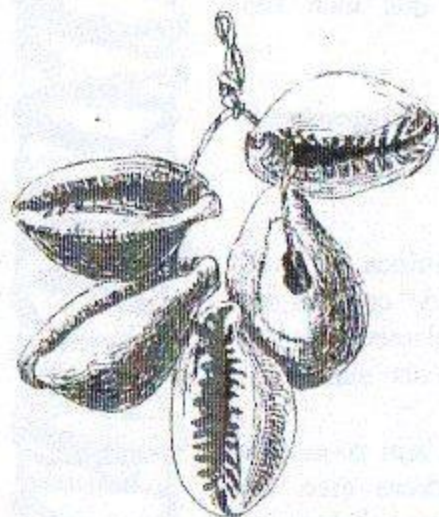
Cowrieschelpen waren het populairste betaalmiddel in het Afrikaanse werelddeel. De Egyptenaren beschouwden ze als 'magische elementen' en als 'talisman' voor de vruchtbaarheid. Ze werden ook door hen gebruikt als betaalmiddel voor buitenlandse handelsartikelen.

Miljoenen cowries zijn gevonden in de tombes van verschillende farao's. In de 13^e eeuw brachten Arabische handelaren de schelpen, vanaf de Malediven, naar Egypte. In de 17^e en 18^e eeuw kwamen de

schelpen in omloop in de verschillende kuststeden van West-Afrika, o.a. Guinea, door Nederlandse en Engelse handelaren van de VOC en de BEIC (British East India Company) daarheen gebracht.

De Europeanen waren verbaasd dat de Afrikanen aan cowrieschelpen de voorkeur gaven boven gouden munten. Op plaatsen waar goud het internationale betaalmiddel was, werden de schelpen gebruikt voor kleine handelsdoeleinden. Cowries werden op vele verschillende manieren gebruikt als bruidsschat, boetebetalingen, afkoop van echtscheidingen en inwijdingsceremonies. Ook toegepast als decoratie voor kleding, muziekinstrumenten, huwelijkskettingen, rituele maskerversiering en als verfraaiing van hutten en bewoonde grotten, met statusvergroting als doel.

In sommige gemeenschappen was ruilhandel de basis voor handel waarbij de schelpen ook werden gebruikt als ruilmiddel.

Cowries werden in aantallen van 5 stuks geteld, doorboord en als een ketting van 40 stuks geregen. Soms ook geteld in hoopjes van 60 stuks. De fabuleuze rijkdom aan goud van het Ashanti koninkrijk behoorde toe aan de koning en zijn onderdanen waren hem verantwoording schuldig over elke transactie. Elke 20 dagen werd, met behulp van cowries, de opbrengst van de handelsactiviteiten binnen zijn koninkrijk bepaald. Er zijn 2 routes aan te geven op het Afrikaans continent waarlangs de cowries zich verspreidden. De Arabieren die handel dreven van de Oost naar de Westkust en de noordelijke routes van de Nijl tot aan de Niger en de meren van Congo, met alle hierop uitkomende rivieren. De handel vanuit zee betrof de Westkust. Aan de Oostkust speelde de cowrie een kleine- en het vee een grote rol in het handels- en ruilverkeer.

Rond 1860 werd voor een koe 2500 cowries betaald in Uganda (een vrouw was 4 tot 5 koeien waard !). In 1886 kostte 4 eieren 5 cowries en een tros bananen 30 schelpen.

De Roepie, rond 1920 ingevoerd als betaalmiddel, devalueerde de cowrie tot 1000 stuks voor 1 Roepie.

Nigeria, 19^e – vroeg 20^e eeuw
mannelijk Ibeji-beeldje
met mantel van cowrieschelpjes

De Spanjaarden en Fransen dreven reeds rond 1670-1700 handel in Senegal, Gambia tot Angola toe met de cowrieschelpen als betaal- en ruilmiddel. Voor betaling op de plantages langs de Goudkust werden, eind 1800, arbeiders betaald in cowries. 2.000 stuks voor ca. 1 shilling en 6 pence in Engelse munt. In 1896 waren 4000 cowrieschelpen in Duits-Togoland, aan de westkust van Afrika, 1 Duitse Reichsmark waard ! (Togo was een Duitse kolonie van 1884-1914).

In Nigeria waren, rond 1900, cowries een algemeen betaalmiddel en 2000 cowries waren ongeveer 6 Engelse pence waard. In 1851 waren in Kano (Nigeria) 2500 cowries even veel waard als een Spaanse reaal of een Oostenrijkse Maria-Theresia-thaler.

Langs de Goud- en Slavenkust van West Afrika werd voor een slaaf 30- tot 60.000 cowries gevraagd door de Arabische slavenhandelaren. Een goede, mooie vrouwelijke slaaf kon wel het dubbele kosten.

In Uganda werd omstreeks 1830 door de koning cowries geïntroduceerd als betaalmiddel afkomstig uit Kenya-Mombasa. Dit betaalmiddel was voor de aankoop van o.a. ivoor en speciale katoenen stoffen voor de koninklijke familie (een vrouw kostte destijds 2 Cowries !!).

Rond 1850 was een koe of een mannelijke slaaf 2500 cowries waard en een geit 500 stuks, deze devaluatie ontstond door de toename van handelsactiviteiten met Arabische handelaren en daardoor kwam er ook een grotere import en circulatie van cowrieschelpen. Na introductie van de roepee in Uganda werden 1000 schelpen ingewisseld tegen 2 roepees.

In Tanganika, verder verwijderd van de aanvoerroutes, waren de cowries als betaalmiddel minder bekend en geaccepteerd.

Aan de Westkust van Afrika, Ivoorkust-Goudkust en de Slavenkust werd de Maria-Theresia-thaler en de Koningin-Victoria-crown, rond 1880-1900, als betaalmiddel aangenomen met een ruilwaarde tussen de 2500 en 5000 cowries (of het equivalent in goud !!).

Resumé

Nadat het Brits Gouvernement 'wereldwijd' munten invoerde, verdwenen de cowrieschelpen uit de geldcirculatie. Vandaag de dag worden deze schelpen nog op dezelfde manier gebruikt als in vroeger tijden; men kan ze vinden in eigentijdse juwelen, kleding, haarstijlen, hedendaagse kunst, etc. Echter niet meer als betaal- of ruilmiddel.

Misschien heeft dit onderwerp uw interesse gewekt om ook eens meer specifiek te kijken bij het aanbod van exotische schelpen welke overal als souvenir worden aangeboden. U treft daar beslist 'dure cowrieschelpen' aan ter completering van uw verzameling 'primitief geld'.

Literatuur:

De Holle Compagnie, Smokkel en Legale Handel onder Zuidnederlandse vlag in Bengalen, ca. 1720-1744. Jan Parmentier, 1992.

A Survey of Primitive Money, A. Hingston Quiggin, 1949.

Uw gewaardeerde reacties naar : ajlansen@caiway.nl

A.J. Lanssen - Haanderik 94, 3401 ET IJsselstein - Nederland

Gerealiseerde prijzen

94 %

clubveiling 9 augustus 2009

1	31.00	16	10.00	31	2.75	46	3.75	61	1.00
2	3.75	17	3.50	32	2.00	47	-	62	1.00
3	18.50	18	-	33	1.00	48	3.25	63	2.50
4	4.00	19	5.00	34	1.00	49	5.00	64	1.00
5	9.00	20	2.00	35	1.00	50	2.75	65	1.00
6	115.00	21	6.50	36	4.50	51	1.00	66	6.00
7	-	22	2.50	37	4.75	52	1.75	67	2.25
8	31.00	23	2.50	38	7.50	53	1.00	68	2.00
9	5.50	24	7.50	39	6.00	54	3.50	69	1.00
10	12.00	25	10.00	40	10.00	55	3.25	70	1.00
11	-	26	10.00	41	7.50	56	1.00	71	1.00
12	11.00	27	5.00	42	6.00	57	14.00	72	21.00
13	1.00	28	1.00	43	26.00	58	1.00	73	1.00
14	2.50	29	7.50	44	1.00	59	7.00	74	1.00
15	2.75	30	11.00	45	1.00	60	1.00	75	5.50

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, de clubveilingmeester
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam van de inbrenger, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. Deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel, en kunnen tevens gedownload worden van onze website : www.numismatica-herentals.be /veiling
- elke bidder haalt tijdig vóór de veiling een biednummer af aan de tafel
- door dit nummer op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bidder
- het bod wordt verhoogd als volgt :
 - 1 – 5 € : + 25 cent
 - 5 – 10 € : + 50 cent
 - 10 – 50 € : + 1 €
 - 50 – 100 € : + 2 €
 - meer dan 100 € : + 5 €**
- na afloop van de veiling, en na contante betaling, kunnen de kopers hun loten in ontvangst komen nemen
- onmiddellijk hierna wordt afgerekend met de inbrengers
- de veilingkosten bedragen 5 % voor de koper en 5 % voor de verkoper
- bij gouden munten wordt geen opgeld gerekend
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven

Veel succes !

1

2

10

12

nr	land	munt			kwal	mat	inzet
1	Kelten	Gallia Belgica - Leuci	potin met stekelvarken	1 ^e eeuw vC	ZF	AE	10.00
2	Rome	Gordianus III	antoninianus met Hercules	238-244	ZF	Ag	12.50
3		Claudius	antoninianus met Victoria	268-270	F	AE	1.00
4		Maximianus I	antoninianus met Jupiter	286-310	ZF	AE	10.00
5		lot van 5 Romeinse bronsmunten, te determineren		divers	div	AE	1.00
6	Brabant	Leuven	denier met BAST (kz.)	1248-1261	F/ZF	Ag	25.00
7		Maria-Theresia	1 oord - Antwerpen	1745	ZF	Cu	2.50
8	Luik	lot van 3 x 1 oord		1746 - 1752	F	Cu	1.00
9	Doornik	Phillips IV.	1 escalin	1622	F	Ag	10.00
10	België	Leopold I	5 francs gelauwerd	1849	F/ZF	Ag	15.00
11		Leopold I	2 centimes	1859	F/ZF	Cu	1.00
12		Leopold II	2 francs	1880	F/ZF	Ag	15.00
13		Leopold II	10 centimes	1898 FR	Pr	CuNi	5.00
14		Leopold II	5 centimes	1903 VL	F	CuNi	1.00
15		Albert I	10 centimes	1930 VL	ZF	CuNi	1.00
16		Leopold III	20 francs	1935 FR/VL	Pr+	Ag	5.00
17		Albert II	5 ECU 50 jaar Unicef	1946-1996	FDC	Ag	10.00
18	Belg. Congo	Albert I	1 frank	1929 VL	ZF	CuNi	1.00
19	Duitsland	Saarland	20 franken	1954	ZF	AE	1.00
20		Brunswick-W.	1 pfenning	1803	ZF	Cu	1.00
21	Frankrijk	Polynesië	2 francs	1965	Pr	Al	1.00
22		Republiek	5 francs Ceres	1870 A	ZF	Ag	20.00
23	Groot-Britt.	Elizabeth II	crown - Churchill	1965	Pr	CuNi	1.00
24		Elizabeth II	10 pence	1986	FDC	CuNi	1.00
25	Luxemburg	Charlotte	2 francs	1924	ZF	Ni	1.00
26	Madagascar	Republiek	10 ariary	1978	Pr	Ni	1.00
27	Nederland	Zeeland	duit	1657	ZG/F	Cu	7.50
28		Willem I	1/2 cent	1823	F	Cu	1.00
29		VOC	duit	1794	F	Cu	1.00
30	Samoa		20 sene	1967	Pr	CuNi	1.00
31	Spanje	Alfonso XIII	25 centimos	1925	ZF+	CuNi	1.00
32		Filips IV	1 ardite	ZD	F	Cu	5.00
33	USA	Republiek	5 cents	1910	ZF	CuNi	2.50

17

20

27

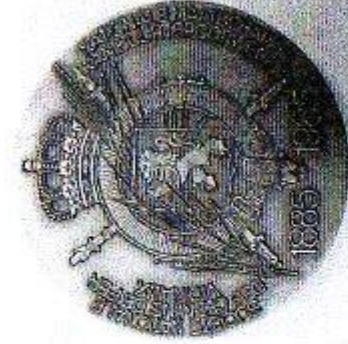
32

36

40

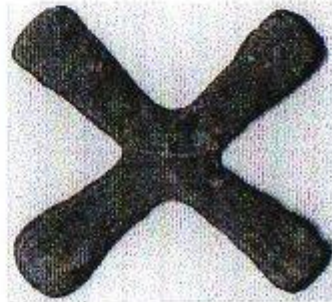
43

44

nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
34	USA	Republiek ½ dollar Franklin	1957 D	Ag	5.00
35	Republiek	½ dollar Kennedy	1964 D	Ag	5.00
36	Vatikaan	Sede Vacante 500 lire	1963	Ag	5.00
37	penning	Gr.-Brittannie Kroning Edward VIII	1936	FDC	4.00
38	Frankrijk	Napoleon Bonaparte		Pr	1.00
39	Frankrijk	kasteel Azay-Le-Rideau	2008	Pr	1.00
40	België	Leopold II op postzegel 2 frank	ZD	FDC	3.00
41	3 gemeentepenningen:	Harelbeke, Koekelare, W-Vlaanderen		div	1.00
42	3 gemeentepenningen:	Wijgmaal, Mechelen, Berchem		div	1.00
43	medaille	100 jaar NMBS (70 mm)	1885-1985	Pr	1.00
44	Genootschap H. Franciscus Xaverius (met lint)		1854	Pr	10.00
45	lot	België 40 munten van 1 & 2 centimes		div	1.00
46	Duitsland	lot van 40 munten		div	1.00
47	Finland	lot van 11 munten		div	1.00
48	set	Belize set met 3 munten	div	FDC	1.00

nr	item	beschrijving	kw	mat	inzet
49	set	Kirgistan set met 3 munten	2008	FDC	1.00
50		Roemenië set met 3 munten	div	FDC	1.00
51	divers	Katangakruis lengte +- 22 cm - 850 g	ZD	-	30.00
52		Katangakruis lengte +- 18 cm - 350 g	ZD	-	20.00
53	biljetten	Herentals 10 verschillende noodbiljetten	1915	div	75.00
54		België 100 francs	05-08-1938	F	1.00
55		België 20 francs	01-09-1948	ZG	1.00
56		Burma 1 kyat	ZD	Pr	1.00
57		Burundi 10 francs + 20 francs	01-10-1991	FDC	1.00
58		Cuba reeks van 7 biljetten 3 à 100 pesos		FDC	1.00
59		Duitsland 1/2 mark # 1	1948	F/ZF	1.00
60		Duitsland 3 biljetten 1.000.000	1923	div	1.00
61		Duitsland 3 biljetten 2.000.000	1923	div	1.00
62		Europa 10 ECU (specimen)	1992	FDC	1.00
63	biljet	Hongarije 100 forint	1984	Pr	1.00

51

53

56

nr	item	beschrijving	kwala	mat	inzet
64	biljet	Irak 10 dinars (Saddam Hoessein)	FDC	papier	1.00
65		Iran 10 rials # 33A	1938	papier	1.00
66		Italië 2 x 500 lire & 4 x 1.000 lire	div	papier	1.00
67		Korea 5 yen	ZD	papier	1.00
68		Luxemburg 50 francs	25-08-1972	papier	1.00
69		Marokko 10 dirhams	1970	papier	1.00
70		Nepal 100 rupees	ZD	papier	2.00
71		Nepal 20 rupees	ZD	papier	1.00
72		Spanje 100 pesetas	25-04-1931	papier	1.00
73		St. Thomas 50 dobras	1982	papier	1.00
74		Tanzania 1.000 shilingi Elfu Moja	ZD	papier	1.00
75	biljet	Venezuela 2.000 bolivares	12-05-1994	Pr	1.00

65

67

div = divers ZG = zeer goed F = fraai ZF = zeer fraai Pr = prachtig FDC = Fleur de coin
 Au = goud Ag = zilver AE = brons-koper Cu = koper Ni = nikkel Zn = zink Sn = tin

Zilveren Damiaan is 20 euro waard

De Koninklijke Munt van België slaat einde september, n.a.v. de heiligverklaring van pater Damiaan, een munt met diens beeltenis. Het zal gaan om een zilveren munt van 37 mm en 22.85 g, met een nominale waarde van 20 euro.

De familie van pater Damiaan had graag een munt van 2 euro gehad. Die zou dan ook als betaalmiddel kunnen worden gebruikt.

'We slaan echter al een 2-eurostuk n.a.v. de 200^e verjaardag van Louis Braille', zegt Kristof Ketelbuters, marketing-manager van de Koninklijke Munt. De munt wordt geslagen op maximaal 15.000 ex. en de opbrengst gaat integraal naar de Damiaanactie. DIM / Nieuwsblad

Bericht van de Promotie van de Medaille

De vzw. 'Promotie van de Medaille' heeft de index van de namen, vermeld in de monografie van Albert M. Willenz '**Le médailleur Godefroid Devreese**' gepubliceerd. De personen die deze index, opgemaakt door Marc Vancaenbroeck (voorzitter), wensen aan te kopen, gelieve hun naam op te geven bij de auteur : telefonisch op 02-7712633, gsm. 0472-220063 of per email marcolil@scarlet.be.

Deze index kost 5 euro, op voorhand te storten op rekening van de 'Promotie van de Medaille' 210-0297504-57 (IBAN BE09 2100 2975 0457 – BIC GEBABEBB). Na uw betaling te hebben ontvangen zal de index per post worden verzonden. Het document is gratis voor de leden van de vereniging 'Promotie van de Medaille'.

Uit : 100 beste citaten (over geld)

Oscar Wilde (schrijver-dichter 1854-1900) bekeek zijn chronisch geldtekort van de filosofische kant :

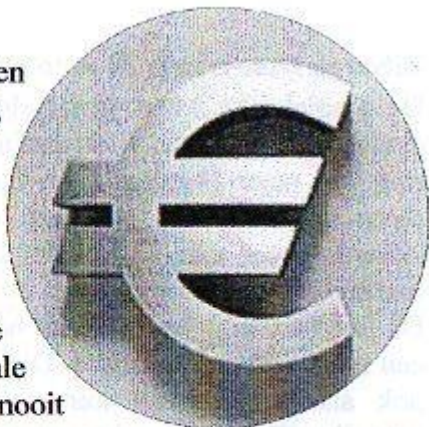
'Het is niet zozeer dat ik geld te kort heb aan het einde van de maand, maar ik heb aan het einde van mijn geld nog zoveel maand over'.

Recordbedrag aan valse euro's.

Tijdens de 1^e helft van dit jaar werden 413.000 valse eurobriefjes onderschept, liefst een derde meer dan vorig jaar.

Nooit waren dat er zoveel.

Dat is een stijging van bijna 17 % tegenover de 2^e helft van vorig jaar en met een derde tegenover dezelfde periode in 2008. Het gaat telkens om de sterkste stijging ooit en ook het totale aantal onderschepte valse biljetten lag nooit hoger.

Toch is er geen reden tot bezorgdheid, vindt de Europese Centrale Bank (ECB) die de cijfers vrijgaf. Ze wijst erop dat ook het aantal biljetten in omloop toeneemt. Gemiddeld waren het er meer dan 12,8 miljard in juni. De valse biljetten vertegenwoordigen daarvan slechts 0,00023 %.

Wat onderzoekwerk leert dat het aantal biljetten in omloop de jongste 30 maanden met ongeveer 12,5 % toenam. Dat is heel wat minder snel dan het aantal onderschepte valse biljetten dat in dezelfde periode met 56 % omhoogging. De gezamenlijke waarde van alle eurobiljetten in omloop nam sinds begin 2007 toe met 21 %, tot ruim 760 miljard euro.

Wat de ECB er niet bij vertelt, is of het toegenomen aantal valse biljetten te maken heeft met de verbeterde strijd tegen valsmunterij of met een intensivering van de pogingen om rijk te worden door valse eurobiljetten te drukken.

Het afgelopen halfjaar rolde de politie alleszins 3 grote bendes op. In januari werden in Italië bijna 100 valsmunters opgepakt die vanuit 4 werkplaatsen opereerden. Volgens de ECB was de bende verantwoordelijk voor de helft van de in 2007 en 2008 in beslag genomen namaakeuro's. In april werd een Poolse bende opgerold die minstens 10.000 valse biljetten van 100 en 50 € in omloop bracht.

De leider was een in Warschau wonende Italiaan, 27 valsmunters liepen tegen de lamp. Twee maanden later volgde een Bulgaarse groep. Die drukte de afgelopen 4 jaar voor 16 miljoen euro valse bankbiljetten, 3 drukkerijen werden ontmanteld, 17 verdachten opgepakt. De speurders namen 82.000 biljetten in beslag met een gezamenlijke nominale waarde van 500.000 euro.

Met bijna de helft van alle onderschepte biljetten is het briefje van 20 euro het populairst bij de vervalsers. Voeg daar ook nog de biljetten van 50 en van 100 euro aan toe, en je hebt 95 % van alle vervalsingen. De aantrekkingskracht van het biljet van 20 euro is vrij recent. Tot een jaar geleden was dat van 50 euro het meest gekopieerde. Valse biljetten van 500 euro zijn er nauwelijks, net als nagemaakt papier van 5 en 10 euro. Kleine coupures vervalsen is niet erg rendabel, en biljetten van 500 euro worden in de kleinhandel maar aanvaard na elektronische controle ervan, wat de kans op onderschepping te groot maakt.

Wat moet je doen als je een vals biljet in handen krijgt ?

De politie verwittigen en haar zoveel mogelijk informatie bezorgen over de herkomst van het biljet. Een winkelier moet de klant die met het valse biljet betaalt zo lang mogelijk bezighouden, liefst tot de politie hem kan inrekenen. Mogelijk is die klant te goeder trouw, dan zal men verder zoeken.

Wat gebeurt er met het valse biljet ?

Dat wordt door de politie in beslag genomen. Het wordt doorgegeven aan een speciale eenheid van de Nationale Bank die elke vervalsing zal analyseren. Zij wil vooral nagaan om welke soort vervalsing het gaat. Haar bevindingen geeft ze door een Europese databank.

Word ik op een of andere manier vergoed ?

Neen. Zo zou de verleiding groot worden, zeggen winkeliers, om het biljet snel weer in omloop te brengen en de potentiële schade door te schuiven naar een ander slachtoffer. Maar dat is strafbaar, waarschuwt de Nationale Bank. Wie bewust een vals bankbiljet gebruikt, riskeert een celstraf.

Luc Coppens – Het Nieuwsblad

België eert Louis Braille met speciale 2-euro
Nog in september van dit jaar zal ons land een herdenkingsmunt uitbrengen om de 200^e verjaardag te vieren van de uitvinder van het blindenschrift. Naast het hoofd staan zijn initialen in brailleschrift : 3 verticale punten = **L**, 2 verticale punten = **B**. Luc Luyckx is de ontwerper en de oplage bedraagt 5 miljoen ex.

Ook **Italië** brengt in de maand september een herdenkingsmunt uit om Braille te eren. Het ontwerp is van Maria Carmela Colaneri (MCC), een hand 'leest' de pagina van een blindenboek. **LOUIS BRAILLE 1809-2009**, zijn naam staat tevens in braille onder het boek. De oplage bedraagt 2 miljoen exemplaren.

Spanje : nieuwe beeldenaar in 2010

Volgend jaar zullen de Spaanse euromunten enigszins worden aangepast : zo zal (oa.) het jaartal verschuiven naar het middenveld.

Vanaf 2010 wil Spanje elk jaar in een 'Heritage-serie', een speciale 2-euro herdenkingsmunt realiseren met een nationaal monument, erkend door UNESCO. Op de 1^e uitgifte verschijnt het Alhambra van **Cordoba**. De munt toont de spectaculaire zuilen en gewelvbogen van het historische centrum.

Slovenië zal begin 2010 een speciale 2-euro wijden aan 200 jaar bestaan van de Botanische Tuinen in Ljubljana, de Sloveense hoofdstad. De wereldberoemde tuinen bevatten meer dan 4500 verschillende plantensoorten. De munt toont de afbeelding van een inheemse éénjarige kruipende plant 'Hladnikia Pastinacifolia' Het ontwerp is van Gorazd Uèakar, oplage is 1 milj.

Dit vindt u (o.a.) ...

... op onze leestafel !

MUNTkoerier (NL)

juli/augustus 2009

- Ridderorden en onderscheidingen in Paleis Het Loo
- Penningen : Mr. Dr. K.P. van der Mandele
- beurs : Muntmanifestatie Assen 2009
- Dag van de Munt met Japans tintje
- Boekenplank : Friedberg's Gold Coins of the World
- Bronzen munten van het Byzantijnse Rijk
- Tentoonstelling : Karel de Stoute, pracht en praal

DE BEELDENAAR

De Beeldenaar (NL)

juli/augustus 4/2009

- Kwartje voor een ijsje
- Op zoek naar het noorden, erepenning Groningen
- Groningse kloppen op nobels en rozenobels
- Penning en foedraal
- Onbekende 'proefslag' 5 sen 1951
- Heesterburgh, de essentie van een penning

NNB

Numismatisches NachrichtenBlatt August 2009

- Euro : Fakten – Informationen - Meinungen
- 6. Deutsches Münzsammlertreffen in Neumarkt
- Otto IV. – Traum vom welfischen Kaisertum
- 17. Mitteldeutsches Münzsammlertreffen Meissen
- Residenzen und Münzprägung in Mitteldeutschland
- Aktuell / Termine / Fachliteratur

Tijdschriften en boeken kunnen gratis ontleend worden (1 maand) !

**Limburgse Commissie voor Numismatiek
& PROMOTIE van de MEDAILLE**

organiseert een

Nationale Numismatische Ruilbeurs
medailles – penningen – jetons - eretekens

zaterdag 5 september 13-16.30 u

Paviljoen – St-Amandstr.20, Strombeek-Bever

A. Poels 011-537057 – W. Faes 0478-492207

zaterdag 26 september (14.30 - 17.30 u)

Diestse Studiekring voor Numismatiek

2 lezingen en een ledenveiling

De Oostendse Compagnie – Ad Lansen

De Seleucidische muntslag van Bactrië – Patrick Pasmans

Elckerlyczaal – Cultureel Centrum, Begijnhof – 3290 Diest

Info : Postbus 44, 3290 Diest – email : diest44@hotmail.com

'Herentals – 800 jaar Stad & Vrijheid'

zondag 4 oktober 2009

Met het openingsfeest van 4 oktober 2009 wil de stad Herentals, gedurende een jaar, een heleboel activiteiten organiseren in het kader van de '800-jaar-viering'. De Herentalsenaren worden die dag uitgenodigd om aanwezig te zijn op de Grote Markt, tussen 17.30-19.30 u, voor oa. een hapje en een drankje. Tevens zal voor deze gelegenheid, op aangeven van het stadsbestuur, als blijvende herinnering, ter plaatse een penning (30 mm) worden geslagen door een mobiele muntpers.

Numismatica is aanwezig met een stand en doet de bedeling en de verkoop van deze penning. We nodigen onze leden uit om die dag aanwezig te zijn en hun penning te komen laten slaan, kostprijs 2 euro.

Gelieve uw voorinschrijvingen te laten toekomen bij ons bestuurslid **Frank Lippens** : gsm. 0475-552400 of email: frank.lippens1@skynet.be

vz – Herentalse boom, HERENTALS - 800 JAAR STAD & VRIJHEID

kz – 4 OKTOBER tussen Romeinse jaartal MCCIX (1209) en 2009

zaterdag 5 september **Papiergeldbeurs Rotterdam** 10-16 u
'De Heuvel' – Grotekerkplein 5, Rotterdam info.ibns@gmail.com

zondag 6 september 8.30-15 u

**16^e Internationale Ruilbeurs
Numismatica Edelweissje**

St-Katarina – Nicolaas Cleynaertslaan 1, Hasselt
Werner Grosemans tel. 011-211189

zaterdag 12 september

Veiling nr. 102 Jean Elsen & ses Fils

Tervurenlaan 65, 1040 Brussel

tel. 02-7346356 fax 02-7357778

www.elsen.be numismatique@elsen.be

zaterdag 19 september 10-17 u

9^e Muntmanifestatie Assen

Hotel Van der Valk – Balkenweg 1, Assen (NL)
www.muntmanifestatie.nl

zondag 20 september **VVT-Tilburg** 10-17 u

Internationale Munten- en papiergeldbeurs

Hotel De Druiventros – Bosscheweg 11, Berkel-Enschot
Mark Manesse 013-5441063 www.vvt-tilburg.nl

zondag 27 september 7-14.30 u

**Internationale Najaarsbeurs
Binkse Ruilclub Turnhout**

Instituut St-Victor – Kasteelplein 20, Turnhout
Bart Volders tel. 0475-808228 (na 19 u)
secretariaat.binkseruilclub@telenet.be

zat 26 (9-18 u) **PaperMoneyFair Maastricht** - zon 27 (10-16 u)
De Polfermolen – Plenkertstr. 50, Valkenburg a/d Geul (bij Maastricht)

di 1	AEN Brussel - 'H. Geest' - Dr Lemoinestr 13, Anderlecht	vanaf 18 u
vrij 4	Berthout - Parochiehuis, Clemenceaustr. 111, St-K-Waver	19-22.30 u
za 5	EGMP Dendermonde - Het Keur, Pijndersln 90, Denderm. AEN Soignies - Centre A&C, rue d/I Régence 23, Soignies Gent West MC - Centrum Reinaert - Reinaertstr. 28 Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	12 - 17 u 14 - 16 u 13.30-17 u 8 - 11 u
zo 6	EGMP Leuven - 'Palais Bucs' JP Minckelerstr 130, Leuven EGMP ZW-Vlaan - Kartouchke, Ingelmunsterst 8, Izegem AEN ANA - rue des mésanges/Mohon, Charleville-M (Fr) AEN Couvin - Lycée Royal - rue Gouttier 11, Couvin AEN St-Georges - rue Reine Astrid 69, St-Georges S / M Coll. Sonégiens - Reseraie, Chemin l'épinois 61, Soignies 16e Internationale Ruilbeurs Numismatica Edelweissje St-Katarina - N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt 011-211189	9 - 12.30 u 8.30 - 12 u 9 - 12 u 9 - 12 u 8 - 12 u 8.30 - 12 u 8.30 - 15 u
za 12	EGMP Antwerpen - Ruggchhof - Fr v Dijkstr. 46, Deurne AEN Nijvel - C. St-Gertrude - Faubourg de Mons, Nijvel AEN Verviers - Ecolle rue d/I Moinerie 33, Petit-Rechain N.K. Hasselt - Cult. Centr. lokaal 2, Kunstlaan 5, Hasselt Gent West MC - Centrum Reinaert - Reinaertstr. 28 Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Veiling nr. 102 Jean Elsen & ses Fils Tervurenlaan 65, 1040 Brussel	12.30-16 u van 14.30u 8 - 12 u 13 - 17 u 13.30-17 u 8 - 11 u
zo 13	EGMP Gent - Sp. Gouverneurswon. - Buitenhof 35, Gent EGMP Herentals-Antonius-Kapucijnenstr7, Herentals N. K. St-Truiden - Kazelhof - Kazelstraat, Sint-Truiden	9 - 12 u 8.30 - 12 u 8.30-11.30
ma 14	EGMP Brugge - C. M. - Moerkerkse Stwg. 118, St-Kruis	vanaf 19 u
za 19	AEN Vielsalm - Les Doyards - rue d/I Station 5, Vielsalm MEDEC - Ruggchhof - Frans van Dijkstraat 46, Deurne Gent West MC - Centrum Reinaert - Reinaertstr. 28 Gent Eur. Verz. B.- 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel 9e Muntmanifestatie Assen Van der Valk Hotel - Balkenweg 1, Assen (NL)	14 - 17 u 12.30-16 u 13.30-17 u 8 - 11 u 10 - 17 u

zo	EGMP Mechelen–Hof Villers, Persoonshoek 9, Mechelen	10 – 12 u
20	EGMP ZW-Vlaand – Willem Tell, Brugsestr. 20, Kortrijk	13 – 16 u
	AEN Luik – Collège St-Servais, rue St-Gilles 104, Luik	9 – 13 u
	Numis. Wetthra – Gem. Feestzaal, Schooldreef, Wetteren	9 – 13 u
	Wase Ruilclub – Den Hof, H. Heymanplein 7, St-Niklaas	9 – 12 u
	De Peelstreek – d'n Bingerd, Alexanderplein, Meijel (NL)	10 – 13 u
	Internationale Munten- en Papiergeldbeurs – Tilburg Hotel De Druiventros – Bosscheweg 11, Berkel-Enschot	10 – 17 u
za	Studiekring Diest – Elekerlyczaal C.C. Begijnhof - Diest	14.30–17 u
26	Gent West MC – Centrum Reinaert - Reinaertstr. 28 Gent	13.30–17 u
	Eur. Verz.B.– 't Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	8 – 11 u
	Achter Olmen – T. I. St.Jansberg, Weerterstwg., Maaseik	13 – 16 u
zo	EGMP Aalst – S C. Immerzeel – R. Novarumlaan 4, Aalst	vanaf 9 u
27	EGMP Tienen – t Hoekske, Oude Leuvensestr. 93, Tienen	9 – 12 u
	AEN La Louvière – Rue de la Station, Haine-St-Pierre	8.30-11.30
meer info www.egmp.be		

Versmarkt & Wijnen
Van Eccelpoel
 Lierseweg 20, 2200 Herentals
www.vaneccelpoel.com
info@vaneccelpoel.com
 tel. 014 212693
 fax. 014-210838

Cava Creador brut 8.15 euro

Een aangename, toegankelijke schuimwijn die opvalt door z'n zeer fijne pareling, een geurig bouquet van zachte citrus en een evenwichtige frisse smaak. Blinddegustaties mét Champagnes gaven verbluffende resultaten in het voordeel van deze prachtige Caval! Ideaal om te starten als aperitief !

2008 Vouvray sec, Cuvée de Silex, Domaine des Aubuisières 8.60 euro

Eén van de allerbeste, betaalbare Chenin blancs uit de Loire. Bernard Fouquet is een wijnmaker met respect voor tradities maar open voor nieuwe ideeën. Deze Cuvée de Silex is in ieder geval een fantastische droge witte wijn met zeer complexe aroma's zoals witte kruiden, gedroogd fruit, honing in de neus gevolgd door een zachte maar frisse lichtkruidige smaak. Te genieten als aperitief, bij gegrilde vis, gesausde visgerechten, patés en geitenkazen. Dit is een superwijnje met een schitterende prijs/kwaliteitsverhouding.

Brumunt partner voor uw collectie !!

Alle euromunten, Belgische munten, wereldmunten, ...
Benodigheden voor elke verzamelaar en de nieuwste catalogi.

www.brumunt.be

Brumunt - Hogeweg 166, B-8200 Brugge 2, België
gsm : 0478-362795 email : brumunt@telenet.be

MAUQUOY GROUP

Industrieweg 12 • 2280 Grobbendonk • Belgium

www.mauquoy.com

Medailles

Penningen

Naamplaten

Stempels

Eeckhout

Voor al uw numismatische vragen : **JOSELITO EECKHOUT**
Kerkhoflaan 42, 9300 Aalst – Tel 0486-868942 – Fax 53-300117
joselito_eeckhout@telenet.be www.eeckhout.tk

Fleur De Coin

MUNTEN & MEDAILLES

aankoop & verkoop te Gent

Lea Vandenbruwaene

St-Annastraat 101, 9000 Gent 09-2333138 info@fleurdecoin.be
open : ma, di, do, vrij, zat 14-18 u www.fleurdecoin.be
voormiddag op afspraak – woe, zon & feestdagen gesloten